

Portrett: Shemsa Rousso Eve

Det finnes flere lysende eksempler på at innvandrere til Norge og Trondheim deltar i og beriker samfunnet på en måte som mange av oss innfødte burde ta lærdom av. Shemsa Rousso Eve er bare en av mange.

torsdag 7. juli, kl 11:18

Det finnes flere lysende eksempler på at innvandrere til Norge og Trondheim deltar i og beriker samfunnet på en måte som mange av oss innfødte burde ta lærdom av. Shemsa Rousso Eve er bare en av disse.

Shemsa Rousso Eve (31) fra Burundi – midt i Afrika og et av verdens ti fattigste land. Hun har bodd i Norge siden KLM-flyet landet på Gardermoen i 2005, hun har fem barn med Jean Robert Gamwanya, bor i et pent rekkehus i Romolslia i Trondheim og arbeider som rådgiver i kommunen. Og hun er opptatt av demokrati, ytringsfrihet og deltakelse i samfunnet. Både i naboskapet og i storsamfunnet.

HJELPER FLYKTNINGER

– Arbeidet mitt går ut på å hjelpe de nye flyktningene til byen vår å se muligheter i det nye livet deres, snakke med dem, forsøke å dempe gale holdninger og gi dem nye utfordringer. Det siste året har det kommet omtrent ett tusen flyktninger til Trondheim, flest fra Syria. Alle disse må lære norsk, de må lære om norsk kultur og de må lære å oppføre seg.

31-åringen skal være konferansier under Velkomstfesten i Borggården.

Shemsa kommer fra det borgerkrigsrammede Burundi, men vil ikke fortelle om hun er hutu eller tutsi. Hutuer og tutsier har slåss seg i mellom i fem hundre år – om makt og status.

– Nei, jeg vil ikke si hva jeg er, vi kjemper for felles demokratiske verdier, ikke for eller mot en gruppe, sekt eller stamme. Situasjonen er noenlunde rolig i hjemlandet mitt for øyeblikket, men det er slett ikke lenge siden folk ble drept hvis de gikk inn i feil nabolag. Fremdeles blir noen myrdet hver dag, men masseslakten har stoppet, delvis takket være at FN har utplassert soldater i landet. På den annen side var det nylig noen ungdommer som tegnet på et bilde av presidenten, og dermed ble 300 unge satt rett i fengsel.

KVINNERS RETTIGHETER

Shemsa hevder at gruppetilhørighet ikke er så viktig i samfunnet lenger. Kjønn er like viktig. I Burundi har de stablet en regjering på bena med representanter fra begge hovedgruppene og fra begge kjønn.

– Kvinners stilling i Burundi er faktisk ikke så ille, isolert sett. Kvinner er i arbeid og på skole, og vi har rettigheter i hjemmet, for husk, vi er et kristent, ikke muslimsk, land. Du kan se kvinner alle steder, både som politi, i hæren og i regjeringen. Jeg er fremdeles opptatt av situasjonen i hjemlandet, og forsøker å beholde språket, både swahili og fransk, ved like, men ungene mine bryr seg ikke om det. For dem er Trondheim og Norge det eneste som teller.

Hun gleder seg til sommeren, den litt bleke trøndersommeren, og hun gleder seg til Olavsfestdagene. I år handler det om mammon, om faren for at grådigheten skal ta overhånd i byen vår. Men hun liker seg i Trondheim, og synes det går i riktig retning.

– Ja, det er blitt varmere i Trondheim de siste årene, både temperaturmessig og menneskelig. Det er lett å bli kjent med folk, og ungene mine har få eller ingen problemer selv om de er temmelig mørke i huden. For de kan språket og forstår kulturen i Trøndelag, og dermed blir de akseptert akkurat som alle andre unger. Selv om de ikke har vært her så lenge. De kom to år etter meg.

VANSKELIG SPRÅK

Alle må lære norsk når de kommer til Norge, og det måtte Shemsa også.

– Ja, jeg gikk på skole og lærte norsk, og norsk er ikke lett. Nå vel, jeg lærte en god del av det nye språket mitt, men plutselig befant jeg meg i Trøndelag og der snakker man en merkelig dialekt, iallfall syntes jeg det i begynnelsen. Ett språk og en masse dialekter som var umulig å forstå. Jeg syntes kanskje nordmennene kunne gjort det litt enklere for oss som kom utenfra...

For å lære norsk ble Shemsa sendt til et eldre hjem for å få praksis. Det syntes hun var veldig rart, for hjemme i Burundi var de eldre hjemme hos familien sin. Men hun lærte norsk. Og så fikk hun jobb, på et kvalifiseringssenter for innvandrere. Hun var nødt til å bli selvstendig, hun kunne ikke ta ferie, hun måtte lære norsk, lære om Norge og tjene penger. Og ta vare på ungene sine.

– Det er viktig å arbeide for demokrati og ytringsfrihet, og mot terror, men barna er likevel det viktigste for meg. Noen sier at barna må læres opp i begge kulturer, både i den de kom fra og i den nye, men det fører bare til en ting, nemlig forvirrede unger. Guttene vil gjerne leke med jenter, men muslimske foreldre sier nei, og dermed får man forvirra unger. Man må slutte med dobbeltkommunikasjon, de må få lov til å være som norske barn.

YTRINGSFRIHETEN

Shemsa er veldig opptatt av ytringsfrihet, og i januar 2015 tok hun initiativ til en demonstrasjon og torgmøte i Trondheim for å markere avstand til terrorhandlingene mot satiremagasinet i Paris. Det ble lagt merke til at en kvinne som selv flyktet fra terror og undertrykkelse i Burundi helt alene tok dette initiativet.

– Vi må ha lov til å si hva vi mener, og vi må ha lov til å mene det vi vil. Og vi må vise det i praksis. Dette har jeg tatt med hjemmefra, nemlig respekten for andre og andres frihet til å leve sitt liv som de vil. Norge har tatt i mot meg, vi har det fint her, og dermed kan nordmennene også forlange noe igjen av oss innvandrere. Det er en del av min jobb å få de nyankomne til å tenke: «Hva skal jeg gi til Norge, hva skal jeg gi tilbake. Vi skal ikke bare få av Norge!»

GIKK FRA JAKOBSLI TIL BYÅSEN

Som nyankommet hadde hun hverken sykkel eller bil, og jobbet skift på Jakobsli. Og hun måtte gå hjem til Byåsen på natten etter kveldsvakt, en time eller mer, og komme seg på skole neste morgen. Hun og mannen hennes jobbet, gikk på skole og oppdro fem unger, alt for å få seg et ordentlig sted å bo. Og det klarte de, og samtidig var de opptatt av politikk, kultur, vann, fjell og hverandre.

– Vi krangler fælt om hvordan dette landet skal bygges, men det må til. Alt nå handler om det nye landet mitt, å vise kjærlighet til naboene, og ha interesse for andre enn seg selv. Vi må elske Norge, ikke bare på 17. mai! Mange unge mangler kjærlighet til det nye landet sitt, og det er ikke bra. Mange er dessuten for opptatt av penger, de ser ikke at livet er så mye mer. Men jeg ser at jeg også er opptatt av penger, for jeg vil at familien min stadig skal få det bedre. Dette er en vanskelig motsigelse, samtidig som vi ser at det er mye press for mer penger og høyere utdanning, og at vi glemmer de eldre. Heldigvis er det mange som skjønner at noe er viktigere enn annet...

INTEGRERING

Shemsa Rousso Eve er veldig klar på hva som er riktig og galt, men ikke alltid like klar på hennes egen stilling i samfunnet. «Skal vi ikke snakke om integrering?» spør hun, men hun er integrert allerede. Uten at hun er helt klar over det.

– Ok, så er jeg vel kanskje det. Vi er vant til å klare oss selv, vi vil ikke gå til NAV. Det finnes heller ikke noe NAV i Burundi, og kanskje er det like bra. Det er dere nordmenn som tror at vi innvandrere trenger NAV. Og dere må ikke si «stakkars» om oss, spør heller hva vi kan bidra med i Norge. Det er ikke synd på oss. Vi er faktisk svært heldige som har havnet i verdens beste land!

Tekst: Gunnar Gjertsen